

ABONAMENTE.

	In Orașu	In Districte
Pentru unu anu	21	30 lei.
Pentru jum. anu	12	15 —
Pentru trei luni	7	—

Orî-ce Abonamentu neînsoțit de valoare se refușă.
Abonamentele se factu numai de la 1. a 15 ale fie-cărei luni.

Epistolele nefrancate se refușă și articoli nepublicați se ardu.
Pentru rubrica inserțiunii și reclame. Redacțiunea nu este responsabilă.

TELEGRAPHUL

ANUNCIURI.

Linia mică pe pagina IV	15 ban
Reclame pe pagina III	1 leu
" " " " " "	2 lei
" " " " " "	3 lei

Pentru Franca: se primescu anuciuri și reclame la *Societă Hayas Laffite, & C-ie* 8, Place de la Bourse, Paris.

Pentru Austria și Germania, la D-nn Philipp Löb, Wien Reichsrathplatz No. 2

Pentru Londra la D-nul Eugène Nicoud 81 a, Fleet Street, E. C.

APPARE IN TOATE SERILE DE LUCRU

Pentru abonamente, reclame și anuciuri, a se adresa la Typ. Națională, Strada Academiei 24.

BUCURESCI, 23 DECEMBRE.

După ce s'a modificat legea organizațiunii juriului, astu-fel cum a cerut actualul guvern, credeam că organele oficiale și oficiose se voru fi mulțumit cu atata și nu voru mai ataca justiția poporului, singura instituțiune democratică ce mai stă adî în picioare, în mijlocul ruinelor generale de instituțiunii și libertăți. Credeam că cu o modificare făcută în sensu reacționar, prin care nu se mai admitu jurați de cătu omeni cu avere și cu profesiuni liberale, prin urmare omeni intiliginți, va pune streaje la gura aceloră cari, pentru o miserabilă bucată de pâine, pentru câte-va sute de franci hrăpiți din spinarea poporului prin calea fondurilor secrete, sunt în stare se cănte adî în prosă poetică pe D. Ion Brătianu, mâine în versuri posaice pe D. Cogălniceanu, și poimăine în amândouă modurile pe D. Lascar Catargiu, destul ca aceștia să fi ministrii. Credeam că guvernul principelui Carol, acestu butoiu al Danaidelor în care țera tórna necontentu fără să scia unde se duce averea sea, va fi satisfăcutu cu noua modificare a legii juraților!

Credința noastră a fostu deșartă!

A fostu destul ca jurații chiamăți dupe noua lege, ca și cei chiamăți dupe vechia lege, să achite câte-va procese de presă și câte-va delict ordinare, și etă érași foiele oficiose strigându contra juriului, etă érași pe ministrii asmuținduși contra juraților dulăi și smintiți cari au preferat se desonore pe mătușea lor, numai să facă pe lume a crede că sunt strănepoți ai marelui poetu mortu la Misolonghia.

Ce dicu ministrii, prin gura acestor creaturi lipsite și de moralitate și de rațiune?

Érași cântecul vechiu: că jurații achită pe diariști ca și pe falsificatori, și pe falsificatori ca pe diariști! Intr'unul din numărul foiei oficiale, alu douilea *Monitoru*, ne dă ca exemplu chiaru numele uniu cămătaru Aulanie, pe care l'a achitat jurații la 18 ale curentei!

Cându Dumneșeu voesce să perđu pe unu om, dicetorea ne spune că îi ia mințile. Se credem că dicetorea în această împrejurare?

Nu vomu căuta adî a arêta aci importanța juriului, care pentru noi

este mai presu de tôte dinastiele lumii, fiindu că juriulu este justiția poporului. Nu vomu întreprinde nici o silința a apêra acêstă instituțiune, contra lovirilor ce-i vinu din partea unor omeni fără nici o simpatie în țera, nici pe jurații cari au compus sesiunea din acêstă lună, căci pozițiunea lor în societate și capacitatea lor îi apêra contra oricăror bârfiri. Aceia ce voim se întreprindem, este a arêta că, decă se întâmplă să se achite vre unu prevenitu asupra căruia plană bănueli și chiaru probe, cauza nu este de cătu rea instructiune ce se face, și, mai multu de cătu tôte, lunga prevențiune ce întempină arestanții.

Sunt atâtea lucruri cari se petrecu în temnița de la Văcărescu, în cătu decă aru fi în altă țera, judicătorii de instructiune nu numai că aru fi destituiți imediat, dèru chiaru s'ar duce se fie compania arestanților pe cari i-au trimis la închisore. Sunt preveniți cari stau în arest preventiv de nouă luni, de unu anu și chiaru de mai multu. Sunt unii cari au făcutu 6 luni în prevențiune pentru că au furat 5 franci, neavend ce să mănânce, și au fostu condamnați la 15 zile de închisore. Este unu fostu amplotat la casa de licuidare, D. Aslan, care, după ce a ședut 4 luni la secret, stă de unu anu în prevențiune fără să se facă instructiunea. Nu voim să cercetăm decă D. Aslan este se nu vinovat; dèru decă acêstă prevențiune se va prelungi și el va veni înainte juraților, chiar fiind vinovat, ce jurat cu consciința ilu va mai osindi, cându acesta a făcutu unu arestu de aprôpe doui ani? Noi credem că nici unulu. Cine atunci va fi vinovat, cându acesta se va achita: jurații sêu aceia cari nu scim pentru cari motive l'au ținutu în prevențiune atâta lungu timp?

Insăși D. Aulanie, nu este în acelașu casu? Domnia sea a schimbatu data unei polițe spre ași asigura girulu. În urma unei reclamațiuni, D. Ciulei l'a interogat și l'a liberat pentru motive cunoscute de Domnia sea. Noi am denunțat acêstă liberare, sgomotulu s'a făcutu și unu altu D. jude de instructiune a fostu silitu să ia a facerea mai la seriosu și să depue pe D. Aulanie. Acesta din urmă a ședut aprôpe 7 luni în prevențiune, a cheltuitu mai multe mi de galbeni și a venit astu-fel

înaintea juraților arestatu și cu bani dați..... negreșitu la avocați și la acei cu pretențiuni. Jurații au cređutu în consciința lor că D. Aulanie a plătitu în destul crima sea de a schimba data unei polițe printr'unu arestu de 7 luni și prin câte-va mi de galbeni!

Cine e vinovat, urmându-se astu-fel, decă nu totu aginții guvernului însărcinați cu instructiunii? Pentru ce D. Ciulei a găsitu că nu este casu de urmărire contra D-lui Aulanie și altu D. judicătoru l'a arestatu și l'a ținutu în prevențiune? Nu se constată ore din aceste fapte că jurații se pronunță în consciință?

Foile oficiale dèru nuși facu de cătu meseria de a lovi și a calomnia ori ce instituțiune liberală și folositoare poporului român!

Negreșitu pentru acêsta sunt create și pentru acêsta sunt plătiți redactorii lor!

II Deșliu a cerutu în Senatu de la J. ministru de resbelu să-i aduc tôte actele privitoare la furnitura și armamentul forțelor noastre armate.

Atele nu s'au adus, și foculu s'a declarat peste trei zile în ministeriu de resbelu. *Monitorulu* de adî vorbesc de acestu focu, însă nu ne spun decă s'a ars vre unu dosaru se!

Au vrea prea multu se scim acés!

Spăul ne lipsesc adî să dăm ore cari nănunte asupra asasinării D-lui D. Bancu, redactorulu diarului *Adevêrul* din Iaiova. Vom reveni îns. Până atunci ce putem spune este, că *Mititelu* bănuiesc a fi asasinat pentru opiniile se politice și pentru fermitatea care D. Bancu combătea actele arbitrar ale aginților actualulu guvern.

Ale vedea ultime sciri pe pagina III.

Correspondentulu parisianu alu lui *Tins* consacra o lungă depeșă rezultatelor probabile ale notei comitului Andrassy. Elu lasă se se întegă că puterile Nordulu nu sunt de acord între ele asupra garajelor de cerutu Portii. Englite, dice elu, nu voesce să intervi și cătu despre Franca, ea va țera o atitudine rezervată și nu va arêta nici prea interesată și prea indiferentă.

Astu correspondentu este con-

vinsu că Franca și Englitera, înainte de a primi faptele îndeplinite, nu voru lipsi de a atrage atențiunea puterilor imperiale asupra cestiunii financiare. Aceste trei puteri, dice elu, ca supraveghetore ale politicei turce, au o problemă de resolvatu, o datoriu de îndeplinitu. Se cunosce forte bine situațiune financiară a Turciei. Puterile trebuie dèru să insereze, fără a ma aștepta, o clausă financiară în programul lor de reforme necesari. Dèru, pentru a cita unu cuvintu, alu uniu diplomatu rusu »se mai așteptă puțin pentru a vedea ce va face acêsta«, și nu se va ocupa de Cestiunea Orientulu de cătu în ziua cându va fi prea târdiu pentru a scapa imperiu otomanu.

Intre discursurile importante rostite în adunarea de la Versailles, acum decedată, cu ocaziunea discuțiunii ridicării stării de asediu, este și acela alu d-lui Challeme-Lacour. Etă ce găsim în *Republica francesă* de la 31 Decembre în acêstă privință:

D-lu Challeme-Lacour a făcutu erî justiția, într'unul din acele discursuri cari sunt în adevêr adeverate evenimente în viața publică a uniu mare stat. Se susține guvernarea cu starea de asediu: se vedem dèru ce guvern se impune Franciei. Totu planulu discursulu elocintelu nostru amicu țintea aci. La ce servă a proba că acêsta este fără dreptu, că în contra oricărei justiții, în contra legalității se menține starea de asediu? Mai există vre-o îndoială în spiritele sincere asupra unei astu-feli de cestiuni? Care e omulu de bună credință care aru putea să hesite? D-lu Challeme-Lacour a arêtat Franciei ce e starea de asediu în aplicările sele șilnice, cu personalulu administrațiunii ce datorim triumfulu coalițiunii de multu timp distrusă, în mijlocul unei țeri care nu cere de cătu să trăiască în pace. A desfășura tabloulu politice stării de asediu, era a desfășura abuzurile, vexațiunile, meschinele și detestabilele practice de cari suferă Franca cu resemnațiune și paciență. D-nulu Challeme-Lacour a fostu în înălțimea misiunii sele. Elu a fostu incomparabilu ca oratoru putinte, abilu a spune totul, stăpân pe subiectulu se, stăpân pe sine însuși.

Cu tôte acestea, starea de asediu a fostu menținută în cele trei orașe: Parisu, Lionulu, Marsilia și în departementele Senei, ale Ronulu și ale gureloru Ronulu. Pericolulu socialu, acêstă mașină înspăimântătoare, a avut și erî efectulu se. S'a convenit că marile cetăți ale Franciei sunt unu pericolu permanentu pentru ea. Ah! de ce nu pot să le distrugă? S'a decapitat Parisulu: nu e destulu;

s'arū fi pututū face mai bine. Vai! Nu se găsește nimicū mai bunū de câtū starea de asediū și pentru această se menține. Va trebui cu tôte acestea a fini prin a o ridica; și cândū ea va fi ridicată, ce forță, ce prestigiu de autoritățī va mai rămâne guvernului, deca conservatorii nu vorū s'ntelégă că mijloculū celū mai bunū de a dirige o democrațīa e de a se confia ei?

Times desminte spomotulū după care unū colonelū engleđū arū fi fostū însărcinatū cu reorganizarea cavaleriei egiptene. Elū dice următoarele, într'unū articolū de fondū:

«Noi amū vedea cu plăcere Franca dându'si părerea sea în cestiunile așa de grave cari trebuie să fiā în viitorū supuse guvernelorū europene. Fără îndoială ea va face la necesitate unū răspunsū convenabilū și demnū de ea. Vechii s'ei aliați însă arū voi mai bine să vedă pe guvernulū său profitându de ocaziunea desordinelorū actuale spre a declara opiniunea sea în privința afacerilorū Orientului. Franca are incontestabilū același dreptū ca și cele-lalte puteri a face să se audă vocea sea într'o afacere care atinge pacea Europei, și nu putem admite că deciziunea sea nu va fi primită cu respectū. Timpulū ia care circumstanțele vorū cere ca Franca să'si ia vechia sea atitudine în Europa va veni, și vomū fi fericiți de a vedea această națiune simțindu'si forțele seale destulū de stabilite spre a putea din nou să aibă o politică esteriōră.

Ahmed Mughtar pașa, comandantulū șefū alū trupelorū turce din Herzegovina, a desbarcatū la 28 la Klek împreună cu proviziuni.

Magazinele din Carena au fostū arse.

Din Penang se depeșiadă că engleđii ocupă tôte pozițiunile importante ale Perakului. Rajaua Lela este pusă pe fugă către Siam. Asasinii lui Birch singuri tinū campania.

STUDII POLITICE (1).

II.

Despre Dinastii. Absurditatea acestor instituiuni în secolulū nostru. Nestabilitatea ei. Rēulū la care dă naștere.

Dinastia nu este altū-ceva decât monopolizarea tronului unei națiuni în favoarea unei singure familii. Această instituțiune datēdā din timpii cei feudali, timpī în cari omenirea zăcea în cea mai adâncă ignoranță, pe cândū monarhiul dispunēdū de tronulū și de națiunī ca de nisce 'moșii ale lorū, și astūfelū, după ce se bucurā o viață întregă de putere și de munca popōrelorū, transmitēdū, la mōrte, tronulū și națiunea urmașilorū lorū în puterea unū dreptū basatū pe ignoranța maselorū.

În acei timpī, țera era a monarhului, statulū era monarhulū, viața tutulorū era în mână sea. Monarhulū decreta dările, da sentințele de mōrte sēu de viață; în elū re-

sidaū tōte: justițīa, administrațīa, se concentra într'unū singurū omū; și fiī s'ei, bunī sēu rēi, inteligințī sēu tēmpii, moscenēu sceptrulū și prerogativele părintelū spre a le transmite și dēnșii fiilorū lorū, și așa mai încolo.

Orī-câtū de nelogică ni s'arū părea această instituțiune, ea își avea însă atunci rațiunea de a fi, căci, după cumū amū spus'o mai susū, o națiune era unū *bunū* alū monarhului: locuitorī, pământuri, totū devenise alū sēu, prin aplicarea maximei: *Forța primēdā dreptulū!*

În consecință, statele fiindū nisce proprietăți, nisce moșii ale monarhilorū, ei le transmiteau descendențilorū în puterea dreptulū le moscenire.

Sē nu sē obiectede că este o greșelă de-a afirma, că chiar pământurile erau ale lorū. Unū judecatorū superficialū imī va opure că, atunci ca și astă-đi, statulū era divizatū, în ceia ce privește terenulū, în mici părțicele, numite în acei timpī *feuduri*; avēndū fiecare câte unū proprietarū. Acestū argumentū, la prima vedere, este admisibilū; deca vomū intra însă, în fondulū cestiunei, vomū afla cu înlesnire că nu este câtū de puținū întemeiatū. Este, fără îndoială, necontestabilū că aceste *feuduri* existau și că aparțineau fiecare la diferite persoane. Nu este însă mai puținū sigurū că adevēratulū lorū proprietarū era suveranulū, de ore-ce, ele emanau de la dēnșulū, și elū, care le dedese, avea și dreptulū de a le lua îndērētū, confiscându-le, sēu în profitulū sēu propriū, sēu în profitulū altorū s'puși ai s'ei.

Țerile aparțineau dērā monarhilorū: *Corps et biens* (omul și bunurī), erat nisce proprietatī ale lorū, după tōte regulile logicele celei mai severe.

O asemenea suveranitate era admisă universalmente, și atāt de multū descrescuse inteligința omenescă sēu sē comprimase prin surrirea unei sclavii de secolī, în câtū nici chiar cele mai audaciōse spirite, rēmase pe ici pe colī, nu putēdū sē concēpā ideia, că asemenea stare de lucruri este injustă.

D-lū Bonifaciu Florescu, într'una din lecțiunile cursului de Istoriā ce ține, constată că și la noi pământurile aparțineau asemenea Domnitorilorū. Pentru a stabili această, citēdā mai multe documente prin care Domniī, luau din mână proprietarilorū lorū, cutare moșii, spre a le da în stăpânirea aora, de unde deduce cu multă justete că și la noi, Domniī își arogaseră dreptulū de a fi și stăpânii ai pământului.

Dupē cumū vedemū din ce ce expuse, reiese evidentū că, instituțiunea dinastiei, dreptulū de transmitere alū suveranității la descen-

denții, nu este de câtū o consecință, unū rezultatū alū arogării unū asemenea dreptū, adică, a transformățiunii Statelorū în proprietăți absolute ale monarhilorū.

În asemenea condițiunī, dinastia, nu putea fi decâtū întemeiată, căci ea, nu era de câtū moscenirea de către fiū a averei părintesci, țera fiindū unū bunū alū autocratului.

Mai târđiū, drepturile acestorū Dumneđei pământesci sē restrâng de către popōre cari, începū a se descepta treptatū. Una câte-una, monarhiul începū a'si perde din prerogativele lorū, diteriți scriitorī sē nascū și autocrațīa sē clētină și șovăiesce pe temelile seale. Progresulū însă, de și continuū, merge cu pași mici pēnē la radiōsa aparițiune a lui Gutemberg, cândū își ia sborulū sēu celū repede și audaciōsū. Monarhiul scapă atunci din mână balanța justiției și popōrele o ia într'ale seale cu cea mai mare sântēnia; administrațiunea li sē răpescē asemenea; pierdū dreptulū de viață sēu de mōrte asupra supușilorū lorū, cari, din supuși devinū cetățeni; pământurile, în fine, devinū din proprietatea lorū exclusivă, proprietatea absolută și definitivă a celor cari pēnē aci le posedau în modū precariū.

Magistratură, guvernăminte, nasce ca printr'unū farmecū. Din absolutū, monarhiul sē desceptū aprōpe constituționalū. Logica eredităței tronului dispore; însă din acestū momentū, pentru a sē remedia rēulū, sē pune imediatū în evidență *dreptulū divinū*.

În virtutea acestui dreptū, cu totul absurdū, monarhiul transmite pēnē astă-đi, unorū fiī adesea imbecili, tronulū, și prin urmare conducerea unei națiuni întregi.

Absurditatea instituțiunei dinastiei în secolulū nostru, este dērū vedită, căci suveranitatea fiindū a națiunei, ea nu sē pōte monopoliza de către nimenī și nici chiar națiunea nu este aptă de a decreta înființarea ei.

O generațiune nu este în dreptū să aservēscā la voința sea voința tuturilorū generațiunilorū viitoare, și ele nu potū să fiā nici de cumū solidare cu trecutulū, după curatū nici fiī nu suntū, nici potū a sē face solidari cu greșelile părintilorū lorū.

Afară de această, unū omū este alesū monarhū pentru calitățile ce are sēu ce i sē presupunū. Cumū pōte unū poporū sē judece că și toți descendenții s'ei vorū nasce cu tōte calitățile necesare, pentru a fi socotiti apti sē domnescā, punēndū'i pe tronū prin anticipațīa?

Lucrulū este în adevērū riđibilū și nu credū sē existe omū raționalū care sē nu desaprobe pe acei cari, — îndērētnici-progresisti, — lucrēdā pentru înființarea

sēu consolidarea dinastielorū. Pe aceștia, numai somnambulismulū iarū putea senza, căci, numai astūfelū pōte le arū fi datū să vedă neterminabila procesiune de regi sēu de prinți ce au sē nascā din omulū destinatū de ei a deveni monarhū dinasticū!

Pentru aceste cauze tocmai, dinastia e una din cele mai nestabile instituțiunī, atātū în țeri constituționale câtū și în țeri unde absolutismulū este încă în vigōre.

Ce s'au făcutū ore dinastiele Capețilorū, Stuartilorū, Burbonilorū, și altele, dinastii atātū de strălucite, a cărorū putere și orgoliū nu mai avea limită?...

A fostū de ajunsū, pentru ca ele să disparā, o singură suflare a generațiunilorū care s'au succēdū și care n'au voitū să fie solidare cu apathia generațiunilorū trecute, ce s'au lasatū a fi reduse în sclaviā și a li se impune succesiunea din tatā în fiū.

Ce s'a făcutū și acumū mai în urmă dinastia Bonapartilorū și ce se vorū face în viitorū tōte dinastiele de faciā, înglobate în salutarulū vērtejū alū progresului care din întunericū și din noroiū ne ridică și ne apropiā de strălucitōrele lumini ale sōrelui?

În ceea ce privește dinastia Bonapartilorū, cădūtā și părăsitā de mai toți aceia cari înainte îi erau credincioși, își plānge și își ispășește în esilū pēcatele ce a comisū în zilele splendorēi seale; câtū despre cele-lalte dinastii, încă în ființă, totulū autorisēdā a presupune că vorū lua în scurtū timpū acelașū drumū.

Dēcā monarhiile dinastice au fostū tolerate până acumū, lucrulū provine de acolo că s'au găsitū și sē mai găseșcū chiarū astăđi omenī ce nu s'au desbrăcatū cu totulū de o rēmășiță absurdă de prejudecări religiose nelogice și stavilitōre progresului, precumū este de esemplū aceia a *dreptulū divinū*, în virtutea cărei susținū o instituțiune atātū de autocratică ca și feudalismulū care i-a datū naștere.

Timpulū nu este însă depărtatū cândū, bētrāni și tinerī, vorū tresări sub bine-făcētōrea suflare a progresului și toți, cu puteri unite, vorū da acestei gogorițe numită *dreptū divinū* lovitura de grație.

Eliminarea instituțiunei dinastiei este unū bine din mai multe puncte de vedere. Principalele suntū;

Antēu: Națiunile vorū reintra în posesiunea integrală a suveranității lorū, astūfelū în câtū nu li se va mai impune de conducătorī omenī, pōte incapabilī și neapți de a le presida pe simplā rațiune că suntū fiī, nepoți sēu strănepoți de monarhi.

Alū douilea: Sfășierea interioară la care dă naștere o dinastie detronată nu va mai avea locū și această va fi, fără îndoială, unū re-

sultat însemnător, căci este foarte facil de a constata, atât din istoria trecutului cât și din cea contemporană, că cele mai mari calamități din care au suferit națiunile au fost resbelele civile născute din luptele între dinastii căzute și dinastii domnitoare.

Astă-fel în decursul secolului al XV vedem Anglia pustiită de cel mai cumplit rebelu civil devenit celebru sub denumirea *resbelul celor două rose* 1).

În Spania resbelele civile s'au succedat asemenea fără încetare, ruinandu această țară, pentru simplul cuvânt că cutare familie se credea mai autorizată a domni și prin urmarera revendica tronul. În Franța de la morțea lui Ludovic XVI, diferite lupte și agitații pentru a reapuca sceptrul, și astă-fel mai în toate țările dinastice. În fine, în timpul de față, sângeroasă luptă civilă între Don Carlos și actualul rege Don Alphon, eră în Franța, cea mai mortală sfașiere de partite între diferite dinastii căzute: Chambordiste, Bonapartiste, Orleaniste, etc.

Tote aceste lupte și agitări au fost și sunt o stavilă necontenită mersului progresului, au ruinat națiunile fără vre-un alt folos de cât acela al înlocuirii unui despot printr'un altul, adesea mai rău.

Dinastia d'eu este condamnată, după cum este de condamnată și punerea monarhilor mai presu de legi, adică nerăspunderea ce li se acordă în teoriă.

Terminu, prin a ruga pe acei cari o susțin să nu se sbêrlescă, căci nu voiesc prin acest articol să tratedu de regresisti. Din contra: acești Domni sunt progresisti, cu mica diferență însă, că sunt progresisti-îndărâtnici, după cum sunt și conservatori-distrugetori; voiesc să dicu prin expresiunea de progresisti-îndărâtnici, că progresedă de-a'ndărâtnici!

Ceia ce amu voit prin această scriere a fost să demonstru de ce dinastia își avea rațiunea de-a fi, acum câte-va secole în urmă, și, pentru ce astă-zi, cându numai este întemeiată de cât pe un drept absurd — *dreptul divin* — nuși mai are această rațiune, arătându totu de o dată în abreviațiune relele la care a datu nascere, precum și absurditatea unei asemenea instituții în secolul nostru.

1875.

Alexandru A. Macedonski

Mișcarea intelectuală în țară.

— Fine. 2) —

Ași voi se potu trata cestiunea finanțelor noastre. Ce cestiune! ce profundu subiect și d'o înfiorătoare importanță!

1) Acestu nume s'a datu resbelului menționat din cauză că partizanii ducelui de York, pretendent la tron, purtau pe pieptu o roșă albă. Partizanii lui Henric al VI de Lancastre purtau o roșă roșie. Acestu rebelu civilu se termină prin suirea pe tron a ducelui de York.

2) Veđi *Telegrafulu* de ieri.

Capulu Medusel, ce înghiață de grădă privindulu cine-va de aproape, este mai puțin spaimentătoru.

Aci s'a scufundat moștenirea de secol a străbunilor împreună cu atâtea ruri de sudori, prefăcute din valuri de aur ale unui popor din ce în ce mai scăpatat și din ce în ce muncindu mai multu. Aci s'a prăvălit într'o nopte fatală de indecisiuni și de temere frivole bunul simț al conductorilor săi; n'aveau de cât a voi spre a reda națiunii suveranitatea ce i se scamotase într'unu momentu de nedumerire.

Îo Martiu 1871, reacțiunea, germanismulu! — făc cerulu să nu fiă acel *mane, tekel, phares* al românismulu nostru, căci, asemenea lui Baltazaru, amu comis p'ecatul d'a lăsa să se profane vasulu sacru al naționalității noastre.

A face tabelulu finanțelor, este a da chiaru măsura mișcării noastre intelectuale: una implică pe cea-laltă.

Există ore o țară excepțională în lume, unde averea publică, ca și proprietatea privată, se pot evapora? N'aveți nevoie, domnilor, a căuta prea departe: este România.

Cumu? unde? prin ce canalu tenebrose s'a putut absorbi sutimile de milioane ale resorțurilor țerei? Nimeni n'a luat s'ema? Poporul acesta stă el ore pe două picioare? se asemănă elu cu cel-laltu oment, s'eu este o curiositate de istoria naturală?

La acesta nu se potu răspunde: cestiunea n'are o deslegare; d'eu va avea un desnodământu.

— Nu sunt bani, poporul e svântat, ecă totu. Și toți miserabilii săi împilatori voru muri cu toții, căci în curendă nu voru mai avea ce fura! Permiteți d'eu se introducă un altu subiect în această cale tortuoasă a mersulu nostru intelectual: literile, artele.

Jurnalismulu, publicațiunile bi-luaril, lunari, periodice, scrierile dramatice, nuvelele, micile romane, poesia sub toate formele s'ele, au implut fără frâu perioada de 28 de ani, strecurat între invaziunea Turcilor, Rușilor, Nemților, Jidanilor și a concesionarilor căilor ferate.

Totulu părea destinat a lumina mintea cea îngroșată a Românilor, a'î îndoctrina, a'î forma la scila politica și arta diplomației, a le face educațiunea, a le potrivii toaleta, — dupe cumu se cuvine unui adevăratu n'emu de viață latină ce este, — și a'î presinta marel societăți europene ca demni strănepoți ai Romanilor.

Unu din preceptorii tinurii calea vechiă, alți însă, avendă în ajutoru puterea numărului, luară altă direcțiune și eșiră cu elevii tocmai în timpul Romei imperiale, brodinu de preferință epoca lui Claudiu gângavulu, marele patron al advocaților.

De modul cumu s'a procedat într'această parte, amu cercat a da unu specimen la începutulu acestui subiect. Ași putea rămănea cu acea esopșiune de mostre deca, în învălmășiala tendințelor mai tote aspirandă, între altele, la formarea unei biblioteci naționale, în care să se nemerescă fotografia epocii, n'ar fi loculu a distinge, prin respectu pentru adevăr, câte-va admirabile talente, câte-va mari cugetări romănesci.

Despre restii, figurați-vă valurile întăritate ale unui oceanu spumand de tipărituri de tote nuanțele și dimensiunile, și în cari s'ar fi înecat de bună s'ema mai tote gloriele literare ale generațiunii, deca duioasă inimă a d-lui Basiliu Gr. Popu nu le ar fi pescuit în mica domnie s'ele imbarcațiune.

Sunt constrâns a nu evoca nici unu nume propriu; m'e t'ema a nu le espune la implacabila mânia a acelor eterni postulanți ai Parnasulu, condamnați ași duce ne încetat spre v'efu sarcina plumbosă a manuscrisurilor lor, spre a se vedea, asemenea lui Sisifu, totu-d'eu rostogolii la rădăcină.

Totulu căta să continue mersulu înterupt al lucrărilor dinainte de 1848; magistrii însă împraștiati, elevii se puseră a combate obscuritatea în companii de liberi-trăgători.

Fuse o adevărată deslănțare a pasiunii d'a scrie. Cu câtu cruda tranzițiune de la 1849 până la 1857 fusese o stavilă liberă cugetării, cu atât după aceea mintea junilor scriitori, — de prea multă fertilitate, — se rezervă într'o producțiune extraordinară de livrescne, d'o concepți-

une, cea mai mare parte, mai mult de câtu mediocră.

O parte a jurnalisticii se transformă într'unu crateru fumegand, și imediatu erupse o adevărată lavă de injurii, difamațiuni, denunțări și acușări, peste uimita populațiune a lectorilor; vocabularulu invecivelor și alu cuvintelor nechibsite își desertă pântecile până la scorje fără a mai putea servi.

Se creă imediatu o limbă de ocaziune, c'unu tonu arogant, arfăgos, provocator, cu p'erulu în desordine, fără cravată și cu cămașia descăpiată; se rădică diapasonulu stilulu cu patru octave mai mult, și auđu nu mai fu în stare se distingă nici unu ritm în acest capharnaum în care se discuta literatura politică, istoria politică, religione politică, filologia politică, medicina politică, filosofia politică, cuviințe și necuviințe politice și atâtea altele.

Urma neapăratu ca, înaintandă cine-va d'o-dată și în grămadă mai multe poteci, să se găsescă până în cele din urmă pe unu teren alunecos. Contradițiunea în teorii, contradiciunea în fapte, și după ce urechia fuse obosită printr'unu vacarmu cu care nu mai era deprinsă, veni rândulu animei săși p'erdă emoțiunile și sufletulu să intre în apatie.

Se sacrificase în acestu caos de lupte mai întâi armonia, ce înalță sufletulu, apoi rațiunea, ce dă nerful și profunzitatea cugetării, în fine, adevărulu ce convinge și domină faptele.

Astă-fel *presa*, pentru o însemnată parte uitânduși misiunea, încurcă în locu d'a lumina, arse în locu d'a 'ncălzi, degustă înainte d'a fi nutrită. Luptele leali a două trei șiare convinse și importante publicațiuni a cătoru-va foi științifice trecu ca meteore, negreșit luminose, pe cerulu publicității d'eu, în fine, dispărură fără mare efect în spațiulu obscur al foilor ce apăreau, se stingeau, spre a se ivi și dispărea din nou.

Al domnilor, regretu că nu potu dice totu ce ar fi de dorit în privința cel-laltu ordinu de publicațiuni ce au avut de ținut teatrulu și nuvelistica.

Este unu tărâmu academicu, tărâmu dificil; s'a pus multă bună voință spre alu cultiva; d'eu deca enșiși bătrânii nostri academicieni mergu și astăzi dibuinu, ce imputare se pot face unor amatori neexperimentați și nepregătiți, deca, pe nisipulu măcator alu opiniilor publice, se pot necescă din cându în cându?

S'ar fi putut stimula talentele, s'ar fi putut răspândi gustulu lecturii; o carieră în perspectivă s'a putea deschide omenilor de litere: acesta însă ar fi fost a dispune o lampă în cale spre care se pot îndrepta cei rătăciți; regimulu a preferit mai bine să o sufle.

Astă-fel în întunereculu unei căi atât de cotite, flă-care s'a pus a scrie și tipografii a imprima o mulțime de atâtea lucrări strani prin formă și subiect, în câtu se pot dice că n'a fostu o benedicițiune a bunulu Dumnezeu.

De altă parte publiculu, desincantat prin nereușitele s'ele politice și indifferente pentru totu ce părea alu rechiamă înca o dată pe tărâmu, n'a mai voit să facă societate cu literile: *Daraculu*, *Ghimpele*, *Scrânciobulu*, *Nichipercea*, într'o pornire de necas, avuseseră nedibăcia săi arunce fierțurile lor pe mnișcă.

Între tote producțiunile, singură poesia și'a păstrat înălțimea adevăratulu caracteru literar; singură ea n'a uitat că este o parte a armoniei divine, preursită a căuta înfinita bunătate a celui eternu, care a datu omenilor libertatea și fiă-căruia poporulu în parte o patriă de iubit.

Vedeți, Alesandri, Bolintinenu, câtu sunt de mari ca poet și câtu de neînsemnați ca ministri!

Se pare că poetulu nu și potu scrie rimele, nu și pot lăsa imaginațiunea să lu l'egăne în spațiu și ritmulu să i esalte sufletulu, fără a deveni unu campion alu onorii, unu erou alu patriei, unu martiru alu libertății, unu cântăreț alu virtuții. Uită rangulu, pozițiunea, fortuna, cându are tote acestea, spre a deveni, prin aceia numai că este poet, egalulu tuturor și sincera consolațiune a s'araculu gol și flămând. Elu nu calculă disproporțiunea, nu lu speria morțea s'eu esilulu, nu și pune la adăpostu persoana: unu popor este elu impilat și umilit, se aruncă cu totă mânia nobilei s'ele indignațiunii spre a stigmatiza pe despotulu miserabil și sperjur; cându n'o

potu face, se identifică cu nefericirea publică, plânge cu patria întristată s'eu se esaltă la curagiulu fiiloru săi spre a le răta de patriă și de libertate.

E rară ca tote aceste mândre talente să se inspire și să cugete totu astă-fel și în prosă.

Negreșit producțiunile poetilor noștri nu sunt totu ce s'ar putea scrie mai bine în acestu gen: cercările d'a atinge poema epică sunt încă departe de adevăratele tipuri. Cându amu datu meritul poesiei, amu voit a constata că ea singură, prin originea nascerii s'ele, a înaintat necontenit către ideal și către caracterele virilității.

Suptu aceiași lumină favorabilă se potu considera și cele-lalte producțiuni artistice. Pictura a mersu chiaru destul de departe spre a se putea dice că nu este în tehnologiă unu simplu cuvântu gramatical. Musica, arhitectura, sculptura îi urmă pe cale. Totu este onest și făgăduitor; totu însă lăngeșe și portă tristulu sigiliu alu spiritulu timpulu, indolența, descurajarea, nepăsarea și lipsa de însuflețire.

Faptulu este, domnilor, că frumoșele arte își au principulu dezvoltării în prosperitatea și educațiunea unui popor. Ce sacrificiu pot face pentru frumoșele arte, clasele muncitoare, cându ultimulu lor banu se smulge pentru sarcinele guvernulu? Și clasele avute au ore sufletulu destul de formatu spre a se simți atinse către frumoșele estetice? Pentru a aprecia unu obiectu de artă, trebuie mai întâi a lu înțelege.

Rămăne guvernulu care singur se îngrijesce de înălțarea poporulu nostru: rasa latină totu-d'eu s'a concentrat înțina morală în acțiunea guvernulu; elu o sica această și de aceea, fără a căuta modelele lui lasă să admire propriile s'ele acte.

Vă puteți închipui ce potu nasce imaginațiunea poporulu avendă în vedere asemenea imagini.

București 8 Noembre 1875.

Laerțiu

ULTIME SCIRI

Procesulu intentanți D-lui Enescu, rectorulu șiarulu *Vocea Prahovei*, s'a amănatu érași din cauză că administrațiunea a făcutu tote mișlocele spre a nu se complecta comisiunea juriulu ploescianu în ziua de 22 Decembre.

Procesulu de presă alu d-lui Al. Moșeanu din Turnu Severin, care era a se judeca eră la Curtea cu jurați de acolo, s'a amănatu din cauză că nu s'a prezentat unu martor alu acușării, cu tote că apărarea a declarat că admite de bune tote declarațiunile făcute la instrucțiă de acelu martor, și cele ce au fi mai putut face.

BIBLIOGRAFIE

A apărut de subt presă:

DUMITRU BOLINTINEANU, viața și operele s'ele, ilustrat cu fotografia poetulu.

De vânzare cu unu leu și 25 bani la tote librăriile din capitală.

A eșit de subt presă unu importantu uvrăgiu:

Educațiunea modernă.

Și care coprinde *principalele idei pedagogice ale lui Tröbel și aplicațiunea lor în familiă, în grădina de copii și în școlă*

Acestă interesantă și utilă operă este scrisă de *August Köhler*, directoru alu școlii normale de institutrice în Gota, și tradusă de d-na *Maria I. Casabianu*, profesore de Pedagogice la școlă centrală de fete din București.

REMEDIE APROBATE și SIGURE

preparate de farmacistul I. Herbabny în Viena, examinate și recomandate de autoritate medicală în privința efectului lor, fiind aprobate cu rezultate strălucitoare, în spitalele civile și militare și, din cauza eselenței lor efective salutării, sunt întrebuințate în toate Austria, Germania, Belgia, Anglia Rusia în Orient și chiar în America.

aus Heilkräutern der bairischen Hochalpen bereitetes Pflanzengemisch

„Neuroxylin“

În contra suferințelor artetice și de reumatism și suferințe nevricale de ori ce fel, precum: dureri nevricale, de obrasă semi-particula, dureri de dinți reumatice, de șolduri (ischias), afecțiuni nervoase de inimă dureri de spate, ologiri, spasmi de

stomach și de corp, slăbiciune generală a corpului tremurător, slăbiciune de musculatură și dureri dupe precedate răniri, ca rani vindicate, ruptură de oase s. c. l. Acest remediu recunoscut ca cel mai bun și de cel mai mare efect servă ca fectionare. Prețurile 1 but. (verde ambalant) fr. 2 și m. 1 butilie (roșu ambalant) calitate mai forte fr. 3.

PILULE ANTI-RHEUMATISME VEGETABILE ALE LUI I. HERBABNY.

Remediul cel mai bun nevătămător și cel mai sigur pentru vindecarea cea mai eficientă a reumatismului acut și cronic, de membri și chronică ca podagra, dureri spiale, nevricale și de cap, afecțiuni de inimă umflătura membrilor (embre duble imflamațiuni, obosirea stagnațiunii sângelui, umflarea de ficat și de splină, hidropisie s. c. l.

Prețul unei cutii originale 4 franci. Depoul expedițiunii Centrale este la Viena, I. Herbabny, Spitzeria la Misericordia VII Kaiserstrasse No. 90. Depouri generale pentru România: Pharmacia Națională, I. Aureliu C. urea la Romul și Remu, Strada Lipsanilor. La Brașov, Ed. Kugler.

SINGURUL BIUROU DE INFORMAȚIUNI ÎN ROMANIA

Strada Pescăria vechiă No. 4.

ÎN FACIA GTELLULUI LONDIA

Instituinduse acest biuro de informațiuni sub administrația unei asociații numai de români care vădându înlesnirile ce pôte avea ori ce persoană prin ostentile, lucrările și chiar risicul lor.

Vădându-se că mai în toate Statele Europei există asemenea biurouri, așa dar lucrările cu care el se însărcinează sunt:

- Cu vindere de Case și Moșii,
- Cu arendare de Moșii și închirieri de Case,
- Cu scotere de datorii, Intentării de procese și urmăririi de Judecată.
- De a Copia și a scote ori și ce acte de pe la autorități.
- Se însărcinează de a găsi bani pentru împrumutare particulară pe ipotecă de Moșii sau Case (avându mai multe case care dau asemenea bani).
- De a face toate actele necesari la contractare de împrumut ce va voi a face ori ce D-nii Proprietar cu societatea Creditului Fonaiar Urban.
- De a face acte, contracte (petițiuni) atât în limba română, francesă cât și germană,

Primește Monstre de grâne și ori ce alte obiecte, atât din Capitală și districte însărcinându-se și cu vânderea lor.

Primește anuiri și abonamente pentru jurnalul *Telegrafului* atât de la persoane din Capitală cât și districte.

Sunt rugați dar toți D-nii care vor avea asemenea necesități de a se presenta la biuro, promițându o mare înlesnire de serviciu și lucrare.

Asemenea și D-nii de prin districte pot corespunde direct cu biuro prin poște, mai a gajindu-se de a efectua ori ce comanți, sau lucruri ce vor avea necesitate din Capitală, promițându un serviciu exact și un răspuns prompt.

Administrațiunea.

Menageria cea renumită din piața Constantin-Vodă

Menageria cea mai renumită a lui Kreutzberg.

Acuma proprietatea lui Kallenberg, este deschisă pentru vizitarea publicului în fie care zi de la 10 ore dim. până la 8 ore seara pe piața Constantin-Vodă. Hrănirea animalelor și producțiunile cu denses se execută de un renumit îmblințitor de animale selbatice la 11, 4 și 7.

Prețurile locurilor reduce:
Locul I, 2 fr. loc. II, 1, fr. Galeria 50 bani.

A. Kallenberg.

SOCIETATE GENERALA DE ASIGURARE „ROMANIA“

Avemă onore a aduce la cunoștința publică că asupra 10000 Acțiunii Societății „Romania“ din a 2-a Emisiune din luna Maiu a. c. s'au făcut vârsămertele respective pe 9787 Titluri provisorie pentru care s'au și liberat Acțiunile definitive.

La restul 213 titluri provisorie vârsământul al 2-lea de Lei noi 50 respectiv L. n. 48 ne efectuându-se până acuma, Consiliul de Administrație supuinduse prescripțiunilor § 14 al Statutelor Societății a anulat aceste titluri provisorie reținându pe baza Statutelor vârsământul înteu în folosul Societății.

Tot în temeiul 514 al Statutelor s'au emis 213 Acțiuni noue în locul acestor titluri anulate.

Socieiate Generală de Asigurare „ROMANIA“

Consiliul de Administrație.

MAGASINULU

de Coloniaie, Drogues, Colori și Delicatesses

MARTINOVICI & FI

Se recomandă onor. Publicii ca bine asortat cu toate necesariile menageriului precum și alte articole de specialitate sea.

Atât serviciul cât și precu-rile fiind cunoscute onor. Publicii ne scutesc de a le mai recomanda.

CARTI BISERICESCI

De vândare la D. G. Georgescu Strada Bărăției No. 12.

PROFESOR DE LIMBI

Domiciliat în Bucuresci de la anul 1846, fost guvernor în mai multe case distinte, se oferă a da lecțiuni în familia și în pensionate cum și în locuința sa — Predă lecțiuni de limba francesă, germană și italiană, după un metodu sigur de un bun rezultat și cel mai lesnicios adică: **TEORIA** (gramatica) tot de uă dată aplicată la practică, prin scris și prin uă **CONVERSAȚIUNE GRADATĂ** conform progresului cum și inteligenței scolarului.

Primesce asemenea tot felul de **COMPUNERE** de scrisori, petițiuni etc., cum și traducțiuni și frumoase prescrieri de manuscrise, scrisori etc. etc.

(Podu-Beilic) Calea Șerban-Vodă No. 135. Drohojowski.

No. 4711. F. MARIA FARINA. No. 4711.

Glockengasse No. 4711 CÖLN.

Are onore a recomanda onor. Public Extrait d'Eau de Cologne double cu Eticquetta verde și aurită

Qualitate „NON PLUS ULTRA“

EAU de COLOCNE double, Eticquetta albă cu subt-semnătură.

PARFUMERIE FINE, Săpunuri de Toiletă. Săpunuri de Glycerin medicale de cari se găsesc în toate parfumeriile mai mari. Ca garanția de veritabilitate, și spre a putea distinge marfa mea d'a altor fabricanți, rog a se cere la sticle numărul cel vechiu (din secolul trecut) al fabricei.

No. 4711. No. 4711. No. 4711.

Represintante generală D-lu Charls Stühr.

Bucuresci.

Filiale în Paris, Londra, Amsterdam.

AVIS IMPORTANT

Magasinu de Încălțăminte

pentru

BARBAȚI ȘI COPII

STRADA ȘELARI LINGĂ HOTEL FIESCHY BUCUREȘCI

Sub-semntu ca în toate saionele nu lipsesc a aduce la cunoștința Onor Publicii di Inaltei nobliri camu priimitu pentru saionulu de larnă unu *Mare asortimentu* se diferite încălțăminte pentru bărbați și copii din fabrica lui *Franz Hulla*, precum și din cunocuta fabrică brevetară la toate

Exposițiile din Europa numită D: H. POL-LAK promițându onor. Clientele serviciu prompt și cu prețurile cunoscute de etine. D Meschelsohn.

FÖRTE BUN DE TOT

LA

Magasinulu de Rachierie

LADAR SPIRESCU

Vis-a-vis de palatul Domnescu în colțu, casa I. Crețenu, De vândare vin alb vechi de 4 ani, din cele mai renumite vii din delu Drăgășiani și din viile D-lui Ferichide, asemenea și vin negru din viile D-lui Crețulescu, se vinde cu ocașă și cu butelia, prețuri moderate, serviciu prompt, se primesc chiar comanșe pentru districte însărcinându-ne cu expediarea.